

په پښه وهی مملانی سیاسیه کانی هیزه شیعیه کانی بو باله چه کداره کانیان

20-12-2021

نووسه ره کانی

ناوه ندی لیکولینه وهی روودا و

کورته : له سیبهری ناوکیه سیاسیه نیوخوییه کانی هیزه سیاسیه کانی شیعهدا، هه ندی گرزی و پیشهاتی
ئهمنی له ناو باله چه کداره کانی په یوه ست به هه شدی شه عبی له ئارادان، له وانهش له هه فته ی رابردوودا دوو
جموول جیگه ی سه رنج و هه لوهسته له سه ر کردن

له سېبېرى ناکۆکييه سياسييه نيوخۆبييه کاني هيزه سياسييه کاني شيعه دا، هەندى گرزى و پيشهاتى ئەمنى له ناو باڵه چه کداره کاني په يوه ست به حەشدى شەعبى له ئارادان، له وانهش له هەفتهى رابردوودا دوو جموجول جىگهى سەرئى و هەلوهسته له سەر کردن:

يه کهم: سەدر فەرمانده کاني "سرايا السلام" ي باڵه سەربازييه کهى، راسپارد بايکوۆتى سوپاسالارى حەشدى بکەن که ئەبو فەدەك "عەبدولعەزىز محەمەداوى" يە. ناوبراو، يەكێكه له ناسراوترين فەرمانده کاني که تيبه کاني حيزبوللا، هەروەها سيمبوليکى ديارى حەشدى وه لائىيه. ئەو له پاش کوژراني ئەبو مەهدى موهەنديس، به بئيه وهى گۆدەنگى له سەربىت، له شوباتى 2020 ئەو پۆستهى وه گرگرت و، به گۆتهى وه لائىيه کان، ئەو له گەل قاسم سوله يمانيدا "فەرماندهى سەركهوتن" به سەر داغدا بوون. له بەر ئەوهى ئەبو فەدەك له ريبه رە کاني ناوخۆيه که بەر له 2003 عىراقى به جينه هيشتووه، تاوه کو ئەم دوايانەش، به کهمى دەرکەوتوو و خالى لاوازيى ديار نييه. يەكێكه له وکەسانەى بەر دهوام کار له سەر پيشخستنى دەرکرت بۆ پرکردن وهى بوشايى ئەبو مەهدى و دروستکردنى ريبه رايه تيبه کى شۆرشيگى شيعى، هەر له ميانه يه شدا گەنجە کاني حەشدى زۆر پيوهى هۆگرن و زۆرچار به "الخال" يش ناوى دهبەن.

نەك هەر ئەبو فەدەك، بە لكو وادياره سەدر، له فالج فه يازى سەرۆكى حەشديش لالوته، چونكه ئەو رۆژهى چوو مالى هادى عامرى (2021-12-2) فه ياز لى چوو هپيش و هەولى دا موجه له لى بکات بە لام، سەدر رووى پينه داو راسته وراست بە دەم کۆکردن وهى عەباکه يوه به ره و لاى سەر وهى دانيشتنه که مى رىگى گرتە بەر. ئەمەش هاندەرە بۆ ئەو بۆچوونانەى باوهريان وايه سەدر خواستى ئەوهى هەيه له برى فه ياز هادى عامرى بئيه سەرۆكى دەستەى حەشدى که هەر چه نده له دوو به رهى جیادان بە لام دۆستايه تى و په يوه نديبييه کى تايهت له نيوانياندا هەيه.

دووهم: چەند رۆژيک دواى ئاشکراکردنى برياره کهى سەدر له بارهى سوپاسالارى حەشدى، چەند چه کداريک له گەردبوون وه يه کهدا، داواى دەستله کارکيشانه وهى مه يسه م زه يدى فەرماندهى فيرقهى عەباسى حەشدى عەتبه يان بەرزکرد وه، به پاساوى گەندەلى و دواکهوتنى موچه کانيان. مه يسه م زه يدى، زاواى ئەحمەد سافى يەكێكه له دوو وتاربيزه کهى سيستانى به کەريه لا و تەمەنى 38 سآله، به لام ده گوتريت جگه له فيرقهى عەباس هەلسورپينه رى کاروباره کاني خەزورپه تى که دەرماستى عەتبه يى ئيمام عەباسه له تەنيشت سەحنى حوسەين له کەريه لا و تۆپيک کۆمپانيا و کارگه و پرۆژهى له پەنا هەژموونە رۆحيه کهدا هەيه. داواکاريى لادانى مه يسه م زه يدى که يەكێكه له سەر ره رمه کاني حەشدى عەتبه يه، گومان و پەنجە کاني تۆمەتى به ره و ئەبو فەدەك و حەشدى وه لائى ئاراسته کرد، به تايهت پاش ئەوهى چه کداره خۆپيشانده ره کان داواى هاتنه سەر خەتى سوپاسالارى حەشديان دەر کرد، له کاتيکدا دەمیکه حەشده کاني نه جەف و تاران به فەرمى مالىان له يە کتر جياکردوو هته وه و فيرقهى عەباس راسته وخۆ به فەرماندهى گشتى هيزه چه کداره کانه وه (نيسانى 2020) گريدراوه.

کيشمه کيشه نيوخۆبييه کاني حەشدى رەنگدان وه و دريژکراوهى ناکۆکييه سياسى و مەرجه عيبه کانه. چوار ليواى ئەم دەزگا ئەمنى به کە ئيستا ميلاکى به ره و 200 هەزار کەس هەلده کشت، ناوى خويان کردوو به "حەشدى عەتبه کان" که جار جارهش پينان ده گوتريت "حەشدى نه جەف" يان "حەشدى سيستانى، ئەوانيش بریتين "فرقة الإمام علي، فرقة العباس القتالية، لواء علي الأكبر، لواء أنصار المرجعية" که هەلگري ژماره کارگيرپه کاني (2، 11، 26، 44) ن. ئەم باڵه سەربازيانه پاش په يوه سنبوون به فەرماندهى گشتى هيزه چه کداره کان، سآليک پيش ئيستا کۆنگره به کيان به ناوى "حەشدى عەتبه کان" ريکخست که ناوى ئەو مەزار و جىگا پيروزانەى عىراقه که مليۆنان شيعه له سەر انسه رى جيهانه وه سآلانه روويان تيده کەن، له کاتيکدا پيشتر سەرجه م باڵه چه کداره کان هەر له ژير ناوى حەشدى شەعبيدا کاريان دەر کرد.

داواکاريى لادانى فەرماندهى فيرقهى عەباس هاوکاتيش بوو له گەل رەزامەندى مسته فا کازمى سەرۆک وه زيران که فەرماندهى گشتى هيزه چه کداره کاني عىراقه، بۆ به شداريکردنى فيرقهى عەباس له خوله ئەکاديمييه سەربازييه کاني وه زاره تى به رگري بۆ ئەوانه کى مەرجه کان ده يانگريته وه. هەر چه نده فيرقهى عەباس ده لىن ريگه پيدانه که بۆ سەرجه م حەشده و له ريگه تى ئەوانه وه وه رگرياره، به لام ئەم هەنگاوه مەترسى له سەر ئەو ئەفسەر و پله داره وه لائىانه دروست دەر کات که له سەر بنه ماي "دلسوزى و چالاکى تايهت" پله ي سەربازى به رز و ئيمتيازي زۆريان له ناو دەستەى حەشدى شەعبى پيدراوه. هەندىک دزه پيکردنى ناو حەشديش باس له وه دەر کەن

ئەبوفەدەك و فەرماندە نىزىكەكانى لەم ھەنگاۋى بە دامەزرادە يىكردنەى حەشدى عەتەبەكان نىگەران و بىتاقەت بوون و، لە كاردانەوھەشدا خۆپىشاندا نىيان لەناو فىرقەى عەباس دروستكرد بەر لەوھى فەرماندەكانى فىرقەكە بەئاگايىھەو پشئويىھەكە كپ بگەنەوھە.

ھەندىك بۇچوون پىيانوايە كەرتبوونى حەشدى بۇ دوو بەرە "وھلاى" و "عەتەبەكان" يەككە لە پىشھاتە جومگەيىھەكانى پاش 2003، چونكە جگە لە پالپىشتى سىياسى و بودجە، سەرمايەى ھەرە گەورەى حەشدى و پاساۋى مانەوھى لەپاش كۇتايىھاننى شەرى داعش ئەو ھەولى بەپىرۆزكردەنەى كە لە فەتۋاى مەرجهى بالى شىعە عەلى سىستانىيەوھە سەرچاۋە دەگرىت، ئىستا كە عەتەبەكانى سەر بەمەرجهىت خۇيان لە ئىرانىيەكان جىادەكەنەوھە، ئەو جگە لە پىرۆزى دەيانكەنە نىشانەش بۇ ھەر بارگرزىيەكى ھەرىمى و نىودەولەتى و، لە ھەمانكاتىشدا ھاندەرى زياتر دەبن بۇ داۋاى تىكەلكردنەى لەگەل سوپا و پۇلىس و ھەلۋەشانەوھى قەوارەكەيان. باوھرىكى زالىش ھەيە كە ئەمە يەككە بىت لە بەرنامە و خواستە دورمەوداكانى موقتەدا سەدر بۇ ئەوھى لە چنگ و نىنۇكى ركابەرە سەرەكىيەكانى رزگارى بىت كە بەشكىيان لە بن بالى خۇيەوھە لىي جىابوونەتەوھە، بۇ نموونە (عەسايب و نوچەبا).

چارەنووسى حەشدى و شىۋازى داپشتنەوھى يەككە لە ئەركەكانى قۇناخى خوولى نوچ (پىنجەم) و قۇناخى پاش ھەلبۇاردنى 2021 دەبىت. بەر لەوھى حكومەت دروستبكرىت و تەرازوۋى ھىز بەلايەكدا بگەوئىت، ھەموو لايەنە شىعەيىھەكان لە ھەولى دروستكردى دىفاكتۆيەكى ئەمنىدان كە بەحكومەتى داھاتوو دەستكارى نەكرىت. لەكاتىكىشدا، سەدر و حەشدى عەتەبەكان جەخت لە سەنتەرىبوونى دەولەتى عىراق دەكەنەوھە وھە مەرجهىتەى چەك و دەيانەوئىت حەشدى بىسەرتىتەوھە بە حكومەتى بەغداۋە، حەشدى وھلاى سەنورى ئىران تا دەرباى ناوھەراست بە گۆرەپانى چالاكى خۇيان دەزانن و باس لەوھەش دەكەن تا ئەوكاتەى كە ئىمامى دوازەھەيەمى شىعە "المھدى المنتظر" دەردەكەوئىت ئەوان چەكەكانىان رادەست ناكەن و گروپەكانىان ناشىۋىنن.